

EESTI KONJUNKTUURIINSTITUUT

ESTONIAN INSTITUTE
OF ECONOMIC RESEARCH

Rävala 6 19080 Tallinn Estonia tel +372 681 4650 fax +372 667 8399 E-mail eki@ki.ee

Eesti alkoholiturg

2004. aasta

Tallinn
Mai 2005

Vastutav täitja: Kiira Martens

Eesti Konjunkturiinstituut

Rävala 6 19080 Tallinn

tel 681 4681

e-mail: eki@ki.ee

<http://www.ki.ee>

Copyright © Eesti Konjunkturiinstituut

Sisukord

Sissejuhatus	5
Tootmine.....	7
Väliskaubandus.....	10
Tarbimine.....	19
Hinnad siseturul.....	22
Kokkuvõte	25

SISSEJUHATUS

Töö eesmärgiks on anda ülevaade Eesti alkoholisektori arengust 2004. aastal ja muutustest seoses Eesti liitumisega Euroopa Liiduga.

Töös analüüsitakse:

- alkoholsete jookide tootmise muutusi;
- alkoholsete jookide väliskaubandust riigiti ja tooteliigiti;
- alkoholsete jookide jaemüüki siseturul ja tarbimistrende;
- jaehindade muutusi.

Käesolevas ülevaates on kasutatud Eesti Statistikaameti tootmise ning väliskaubanduse andmeid, ettevõtete tootmise ja siseturu müügi andmeid ning Eesti Konjunktuuriinstituudi kaupluste hinnavaatluste tulemusi.

Töö maht on 25 lehekülge.

EESTI ALKOHOLITURG 2004. AASTAL

TOOTMINE

2004. aastal toodeti ESA andmetel 18,4 mln liitrit viina, likööriidoteid ja muid kangeid alkohoolseid jooke, 4 mln liitrit rektifitseeritud etanooli (piiritust), 3,5 mln liitrit puuvilja-marjaveine, 9,2 mln liitrit segatud (kääritatud) lahjasid alkohoolseid jooke, 5,6 mln liitrit siidrit ja 109,7 mln liitrit õlut. Eelneva aasta sama perioodiga võrreldes kõikide alkohoolsete jookide tootmismahud kasvasid, erandiks oli siider, mille tootmismahut ei ole aastaga oluliselt muutunud. Vaadeldaval aastal kasvas enim lahjade segatud alkohoolsete jookide tootmine (+79%), puuvilja- ja marjaveinide toodangu maht suurenes ligi 1/4 võrra, piiritust toodeti 16% ja kangeid alkohoolseid jooke 11% rohkem, õlletoodangu maht suurenes 6% 2003. aastaga võrreldes.

Tabel 1

Alkohoolsete jookide tootmine Eestis 2002-2004*
(ESA andmetel, mln liitrites)

	2002	2003	2004	Muutus +,-	
				2004 /2003, mln l	2004 /2003, %
Rektifitseeritud etanool	3,24	3,45	4,00	0,55	16,2
Kanged alkohoolsed joogid	14,35	16,59	18,37	1,78	10,8
Puuvilja- ja marjaveinid	2,24	2,81	3,48	0,67	23,8
Õlu	102,6	103,7	109,7	6,00	5,8
Lahjad segatud alkohoolsed joogid	3,41	5,13	9,18	4,05	79,1
Siider	3,39	5,60	5,58	-0,02	-0,3

*2002.a – ESA kvartalibülletään Tööstus 2002.a; 2003.a ja 2004.a – ESA kiirstatistika andmed (laiendatud suuremale valimile)

Kangete alkohoolsete jookide tootmine suurenes 2004. aastal ESA andmetel 10,8% võrreldes 2003. aastaga. Toodangu mahu kasv toimus nii siseturu kui välisuru suurema nõudluse tulemusel. Kangete alkohoolsete jookide müük siseturule kasvas 1/4 võrra ja välisurule ligi 5%. Peale Eesti astumist Euroopa Liitu suurenesid oluliselt väliskülastajate, eriti soomlaste, ostud, sest peale 1. maid on nendele lubatud kaasa osta alkohoolseid jooke varasemast oluliselt (10 korda) rohkem. Nii nagu eelneval aastal püsis ka 2004. aastal kangete alkohoolsete jookide tootmise struktuuris esikohal **viin**, moodustades 82% nende jookide tootmisest (2003.a 83%). Eestis toodetud maitsestatud ja maitsestatud viinade proportsioonid jäid samaks mis eelneval aastal, vastavalt 95% ja 5%. Maitsestatud viina toodang kasvas teistest kangetest alkohoolsetest jookidest kiiremini (+49%), samas toodeti maitsestatud viina koguliselt oluliselt rohkem, kuid kasvutempo oli aeglasem (+7%). 2004. aastal suurenes mõlema

viina müük siseturule, kusjuures maitsestatud viina müüdi ligi 1/4 ja maitsestatud viina 1/3 võrra rohkem eelneva aastaga võrreldes. Kohalikule turule müüdi 76% Eestis toodetud viinast (2003.a 67%).

Teistest kangetest alkoholsetest jookidest on märkimisväärselt suurenenud likööri (+47%), konjaki (+39) ja džinni (+26%) tootmismahud. Enamik toodetud džinnist (95%) ja konjakist (88%) müüdi Eesti tulule. Siseturule müüdava likööri osatähtsus oli sama mis eelneval aastal (57% toodangust). 2004. aastal vähenes rohkem kui 1/3 võrra viski ja muude kangete alkoholsete jookide tootmine. Rummi ei toodetud vaadeldaval perioodil üldse. Viski ja rummi osakaal kangete alkoholsete jookide toodangus on Eestis nullilähedane, muud kanged alkoholised joogid moodustasid 2% toodangust. 2004. aastal kasvas suurema osa kangete alkoholsete jookide müük kohalikule turule, samaaegselt vähenes rummi (-95%) ja muude kangete alkoholsete jookide (-21%) siseturumüük eelneva aastaga võrreldes.

AS Liviko, kelle tootmismaht kasvas 2004. aastal ligi 1/3 võrra aastatagusega võrreldes, on endiselt kangete alkoholsete jookide turuliidriks Eestis ning ainsaks tootjaks, kelle toodangumahud suurenesid. Kangete alkoholsete jookide tootjatest teisel kohal oli AS Ofelia, kelle toodang vähenes 2%. AS Onistar oli turuosalt kolmas, kusjuures tema toodangu mahu langus ulatus 16%-ni. Suurim langus aastatagusega võrreldes toimus AS Liiwi Heliisil (-33%), AS Remedia tootmine vähenes 4% ja AS Viru Joogid lõpetasid 2004. aastal kangete alkoholsete jookide tootmise.

2004.aastal toodeti **rektifitseeritud etanooli (piiritust)** 16% rohkem kui aasta tagasi ning toodangu maht ulatus 4,00 mln liitrini. Eelmise aasta samal perioodil toodeti Eestis 3,45 mln liitrit piiritust.

ESA andmetel kasvas **õlletoodangu** maht 2004. aastal 6 mln liitri võrra ehk õlut toodeti ligi 6% eelnevast aastast enam. Õlletootmise kasvu põhjustas suurel määral Eesti ühinemine Euroopa Liiduga ning väljaveetava õlle kvootide suurendamine. Tootmise struktuur oli enam-vähem sama, mis eelneval aastal - lahjad õlled (alk. sisaldus alla 6%) moodustasid õlle kogutootmisest 70% (2003.a 68%) ja kanged (alk. sisaldus üle 6%) 30% (2003. aastal 32%). Õlle müük siseturule suurenes 2004. aastal 11%, kusjuures kasvutempo oli enam-vähem võrdne nii lahjadel kui kangetel õlledel. Suurem osa (90%) kodumaisest õlletoodangust realiseeriti kohalikul turul (2003.a 91%).

Juhtivateks õlletootjateks Eestis on endiselt AS Saku Õlletehas ja AS Tartu Õlletehas ning nende summeeritud osakaal moodustas 84% õlle kogutootmisest. See on 6%-punkti suurem kui aasta tagasi (2003.a 78%). Seega on Eesti õlleturu kontsentreeritus üha suurenenud. AS Saku Õlletehas säilitas 2004. aastal oma turuliidri positsiooni ning tema toodang moodustas rohkem kui poole (54%) õlle kogutootmisest. Sama oli ka eelneval aastal. Ka AS Tartu Õlletehase toodangu osatähtsus Eesti kogu õlletootmises ei ole aastaga oluliselt muutunud (2004.a 42%, 2003.a 41%). Kuid mõlema suure õlletootja toodangu mahud mullu kasvasid. Väiksematest tootjatest suurendas 2004. aastal oma tootmismahtu AS Nigula Õlu. AS Pärnu Õlu teatas, et nende tootmismahud 2004. aastal vähenesid ligi 30% eelneva aastaga võrreldes.

ESA andmetel jätkus 2004. aastal **lahjade segatud alkoholsete jookide** (long drink jms) toodangu mahu kasv, ulatudes koguni 79%-ni 2003. aastaga võrreldes. Selle tootegruppi kiiret kasvu põhjustas nii sise- kui välisturu suurem nõudlus, kusjuures müük siseturule suurenes 2004. aastal 59% ja välisturule 48%. AS Tartu Õlletehas oli jätkuvalt lahjade segatud alkoholsete jookide suurimaks tootjaks Eestis ning tema tootmine kasvas möödunud aastal 59%, moodustades 72% nende jookide kogutoodangust. Võrreldes eelneva aastaga, kasvas firma siseturu müük 37%. AS Saku Õlletehas oli endiselt tootmismahu poolest teiseks lahjade alkoholsete jookide tootjaks ning tema toodang kasvas ligi 2,5 korda ja osatähtsus nende jookide kogutootmises suurenes 10%-punkti eelmise aasta sama perioodiga võrreldes, jõudes 29%-ni. Edukas oli ka AS Viru Joogid, kes suutis peaaegu kahekordistada oma lahjade segatud alkoholsete jookide tootmist, kusjuures toodangu müük siseturule ületas 2003. aasta taseme rohkem kui 6 korda. AS Õsel Foods, kes varasematel aastatel oli suuremate tootjate hulgas ja kes nüüdseks kuulub AS Tartu Õlletehasele, lõpetas 2004. aastal nende jookide tootmise.

ESA andmetel 2004. aastal **siidrite** tootmismahud Eestis oluliselt ei muutunud, samas nende eksport suurenes 19% ja import 5,7 korda. Suurem oli ka siidrimüük siseturule. AS Tartu Õlletehas, kelle toodangu maht kasvas 2004. aastal 48%, oli endiselt Eesti suurim siidritootja ning tema osatähtsus siidri kogutootmises suurenes 2004. aastal 49%-ni (2003.a 45%). Liidri-le järgnes AS Saku Õlletehas, kelle osakaal siidri kogutootmises ulatus 2004. aastal 35%-ni, mis oli 8%-punkti vähem kui aasta tagasi. Siidreid toodavad ka AS Viru Joogid ja AS Nigula Õlu ning nende tootmismahud kasvasid mullu kiiresti, vastavalt 164% ja 77%, kuid võrreldes suuremate tootjatega on nende osatähtsused nii tootmises kui müügis siseturule oluliselt väiksemad. Toodangu mahu langus tervikuna on seotud sellega, et AS Õsel Foods, kelle osakaal tootmises ulatus 2003. aastal 29%-ni, lõpetas omaniku muutuse tõttu siidritootmise, Tartu Õlletehase ja väiksemate siidritootjate toodangu mahu kasvud seda esimesel aastal kompenseerida ei suutnud, tugevnes ka konkurents impordi poolt.

Puuvilja- ja marjaveinide tootmine suurenes Eestis ESA andmetel 2004. aastal 24%, ulatudes 3,48 mln liitrini (2003.a 2,81 mln liitrit). Veinitootjate Liidu andmetel toodetakse Eestis nii endiselt naturaalseid kui kangestatud marjaveine. Suurimaks Eesti veinitootjaks on AS Võhu Vein, kes toodab põhiliselt magusaid ja poolmagusaid naturaalseid veine. Toodangumahult teiseks Eesti puuvilja- ja marjaveinide tootjaks on AS Karme. Eesti vanimaks veinitootjaks on AS Põltsamaa Felix, kuid tema toodangumaht on oluliselt väiksem eelnimetatud firmadega võrreldes. Kääritamise meetodil toodab puuvilja- ja marjaveine ka AS Viru Joogid, kuid osa tema tootmisest läks üle AS-le Valtu Vein ning tootmismahud vähenesid (-46%) 2003. aastaga võrreldes. Veinitootjate Liidu liikmetest toodavad AS Valtu Vein, AS Võhu Vein ja AS Nurga nii naturaalseid kui kangestatud veine. Viimaste tootjaks on ka AS Liiwi Heliis, kelle toodangu maht 2004. aastal suurenes 42%.

VÄLISKAUBANDUS

Alates 2004. aasta 1. maist on ESA väliskaubandusandmete kogumise meetodikas toimunud muudatused. Seoses sellega sisaldavad Eesti alkoholitoodete väliskaubandusandmed niinimetatud vaba lao (endise tollilao) toodangu koguseid. Sellega on seletatav ka mõningate kaubagruppide impordi kiire kasvutempo 2004. aastal. 2004. aasta teises pooles toimus Eesti alkoholiturul rida teisigi muutusi – peale Eesti liitumist EL-ga hakkasid suured laevafirmad pea kogu oma alkoholi ostma Eestist, sh teistest riikidest pärit alkoholi. Lisaks importisid Eesti alkoholitootjad ise 2004. aastal alkoholiseid jooke ja toorainet varasemast aktiivsemalt, kasutati ka allhanget (toodeti teistes riikides).

2004. aasta ESA väliskaubandusandmed näitavad, et alkoholsete jookide ekspordikäive kasvab rohkem kui 2 korda ja impordikäive 80% eelneva aastaga võrreldes. Väliskaubandusbilanss oli jätkuvalt negatiivne ning 2004. aastal ületas import ekspordi 2 korda.

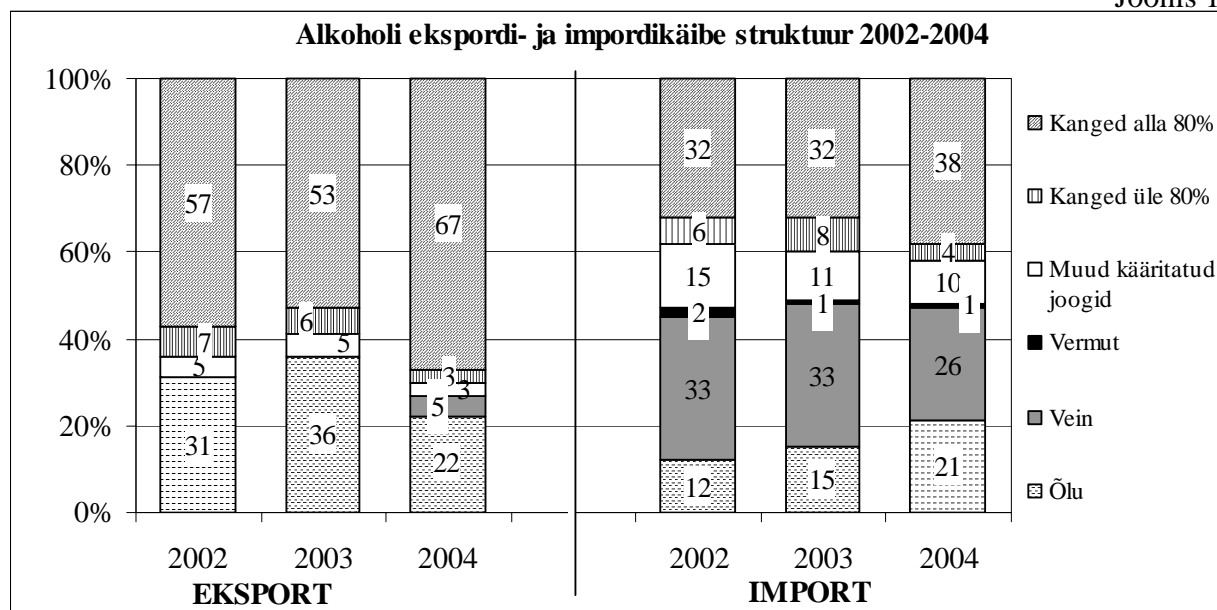
Alkoholsete jookide **eksport rahalises väärtuses** oli 2004. aastal 591 mln krooni, eelneval aastal 274 mln krooni (tabel 2). Vaadeldaval perioodil müüdi välisurule enam kangeid alko-

Tabel 2

Alkoholsete jookide rahaline põhieksport ja -import ning
ekspordi- ja impordihinnad 2002-2004

	Hind, kr/l			Käive, tuh kr			
	2002	2003	2004	2002	2003	2004	2004/03 +/- %
EKSPORT							
Õlu	3.97	4.20	4.73	58106,8	98895,0	127758,6	29,2
Viinamarjavein	20.73	11.56	52.64	460,1	280,9	28023,8	9876,4
Vermut	x	x	32.35	0,0	0,0	1287,5	x
Muud kääritatud joogid	9.55	7.91	7.97	9039,4	12494,0	18638,4	49,2
sh siider	8.84	7.31	7.63	7820,4	10112,7	14594,8	44,3
Etüülalkohol kangusega >80%	10.40	10.73	9.77	13217,5	16782,0	18595,9	10,8
Kanged alkoholised joogid kangusega kuni 80%	24.76	24.75	64.17	108185,5	145753,8	396502,2	172,0
EKSPORT KOKKU	x	x	X	189009,3	274205,9	590806,4	115,5
IMPORT							
Õlu	8.06	6,64	9.00	83778,0	105053,3	262607,0	150,0
Viinamarjavein	30.77	30,31	31.07	218471,9	229983,0	330814,9	43,8
Vermut	27.15	0	30.83	11870,5	10467,8	15286,2	46,0
Muud kääritatud joogid	12.33	12.45	12.53	99140,4	75085,7	121596,3	61,9
sh siider	10.09	11.94	14.28	15889,7	6784,4	49029,7	473,0
Etüülalkohol kangusega >80%	9.83	9.25	8.83	41801,1	52546,3	45327,6	-13,7
Kanged alkoholised joogid kangusega kuni 80%	56.75	51.00	35.22	213433,5	220267,7	471684,9	114,1
IMPORT KOKKU	x	x	x	668495,4	693403,8	1247316,9	79,9

Allikas: ESA

hoolseid jooke ning nende ekspordikäive suurenes 2,7 korda aastatagusega võrreldes, ulatudes 2004. aastal 396,5 mln kroonini (2003.a 146 mln krooni). Kogu ekspordikäibes moodustasid need joogid 67%. Ekspordikäibes püsis teisel kohal õlu, kuid vaatamata sellele, et õlle käive suurenes 29%, langes tema osakaal alkoholsete jookide ekspordi kogukäibes 22%-ni, mis oli 14%-punkti väiksem kui aasta tagasi.

Muude kääritatud jookide rahaline eksport suurenes 49%, sealhulgas siidri käive 44%. Suurim kasv toimus viinamarjaveini rahalise ekspordi osas, kui eelneval aastal oli viinamarjaveini ekspordi rahaline väärtus 281 tuh krooni, siis 2004. aastal ulatus see 28 mln kroonini. Nii suure kasvu põhjuseks võib eelkõige nimetada statistika meetodika muutust. 2004. aastal lõpetati ka aegunud viinamarjaveini re-eksport, mille tagajärjel tõusis viinamarjaveini ekspordihind taas normaalsele tasemele (2004.a 52.64 kr/l; 2003.a 11.56 kr/l). Piirituse ekspordikäive suurenes 2004. aastal 10%, kuid tema osakaal alkoholsete jookide ekspordi kogukäibes vähenes 6%-lt 2003. aastal kuni 3%-ni 2004. aastal. Erinevalt eelmistest aastastest müüdi välisurule ka vermutit, mille ekspordikäive oli 1,3 mln kroonini.

Koguseliselt suurenes 2004. aastal kõikide alkoholsete jookide eksport. Teistest oluliselt kiiremini kasvasid muude kääritatud jookide ekspordikogused (+48%), kusjuures siidrite eksport suurenes 38%. Koguseliselt oli ekspordis jätkuvalt esikohal õlu, mida müüdi 15% rohkem kui 2003. aastal ning kogused ulatusid 27 mln liitrini. Piirituse ekspordikogused suurenesid 22%, kangetel alkoholsetel jookidel 5%. Viimastest müüdi välisurule jätkuvalt kõige enam viina (3,75 mln l), kuid viina ekspordikogused vähenesid ja osakaal kangete alkoholsete jookide ekspordikogustes langes 74%-lt 2003. aastal kuni 61%-ni vaadeldaval aastal. Likööride eksport oli 25% suurem kui aasta tagasi ning nende osakaal suurenes 2%-punkti kangete alkoholsete jookide ekspordikoguse osakaalus. Märnatavalt suurenesid viski (13 korda) ja konjaki (9 korda) ekspordikogused. 2004. aastal müüdi välisurule ka džinni ja rummi, neid küll väikestes kogustes.

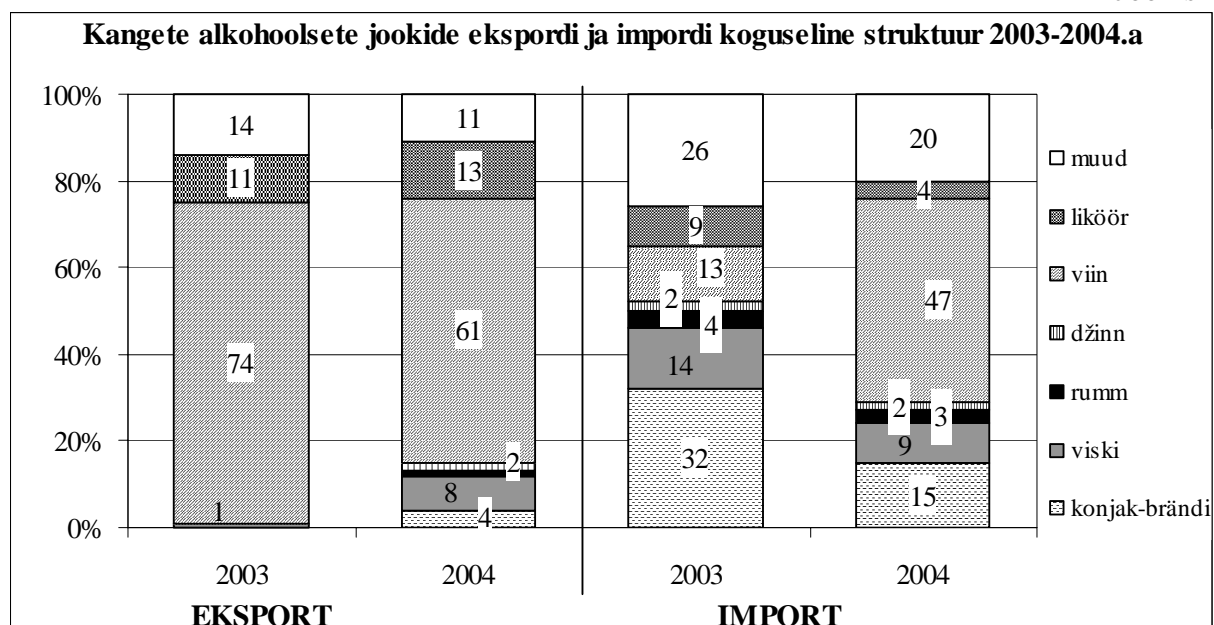
Tabel 3

Alkoholsete jookide koguseline põhieksport ja -import 2002-2004 (1000 liitrit)

	2002	2003	2004	2004/2003, %
EKSPORT				
Õlu	14648,4	23547,0	27012,5	14,7
Viinamarjavein	22,2	24,3	532,4	2090,9
Vermut	0	0	39,8	-
Muud kääritatud joogid	946,9	1579,8	2339,8	48,1
sh siider	884,6	1383,4	1913,9	38,3
Etüülalkohol kangusega üle 80%	1270,3	1564,0	1903,0	21,7
Kanged alkohoolsed joogid kangusega kuni 80%	4369,2	5888,0	6179,4	4,9
IMPORT				
Õlu	10397,7	15804,0	29188,7	84,7
Viinamarjavein	7100,3	7586,7	10647,9	40,3
Vermut	437,2	365,2	495,8	35,8
Muud kääritatud joogid	8040,0	6028,6	9706,6	61,0
sh siider	1574,9	568,3	3432,1	503,9
Etüülalkohol kangusega üle 80%	4254,4	5678,4	5136,0	-9,6
Kanged alkohoolsed joogid kangusega kuni 80%	3761,0	4318,7	13393,2	210,1

Allikas: ESA

Joonis 2

Muude kangete alkoholsete jookide eksport vähenes 25% eelneva aastaga võrreldes. Nii nagu rahaliselt, suurenesid ka viinamarjaveini ekspordikogused hüppeliselt (22 korda), kuid võrreldes teiste alkoholsete jookidega olid need suhteliselt väikesed.

Tabel 4

Kangete alkoholsete jookide koguseline põhieksport ja –import 2003-2004
(1000 liitrit, toodetele märgitud alkoholisisaldusega)

	2003	Struktuur 2003, %	2004	Struktuur 2004, %
EKSPORT				
Kokku kanged alkoholised joogid kangusega alla 80%	5888,0	100	6179,3	100
sh konjak ja brändi	27,6	0	249,4	4
viski	39,0	1	505,1	8
rumm	3,54	0	37,3	1
džinn	11,0	0	127,4	2
viin	4345,1	74	3754,4	61
liköör	649,5	11	813,5	13
muud	812,2	14	692,2	11
IMPORT				
Kokku kanged alkoholised joogid kangusega alla 80%	4318,7	100	13393,2	100
sh konjak ja brändi	1395,1	32	2007,4	15
viski	582,3	13	1174,2	9
rumm	161,5	4	424,4	3
džinn	100,6	2	277,8	2
viin	547,9	13	6221,6	47
liköör	397,5	9	592,3	4
muud	1133,8	26	2695,5	20

Allikas: ESA

Kõigis tootegruppides olid olulisemateks eksporditurgudeks jätkuvalt Balti riigid. Lätti ja Leetu müüdi 83% õllest, 50% kangetest alkoholsetest jookidest ja 84% kääritatud jookidest ning Lätti müüdi 98% eksporditud piiritusest.

2004. aastal suurenes õlle eksport Soome. Kui 2003. aastal oli Soome osatähtsus õlle ekspordis 4%, siis 2004. aastal ulatus see 15%-ni (3947,5 tuh liitrit). Kangetest alkoholsetest jookidest eksporditi 29% Lätti ja 21% Leetu, Venemaa osatähtsus suurenes 19%-ni, kusjuures kogused suurenesid 16 korda. Viina eksporditi USA-sse varasemast oluliselt vähem (2004.a 257 tuh l; 2003.a 674 tuh l), mistõttu USA osatähtsus kangete alkoholsete jookide ekspordis langes möödunud aastal 4%-ni (2003.a 12%).

Valdav osa (84%) eksporditud muudest kääritatud jookidest müüdi endiselt Baltimaadesse. Vaatamata sellele, et nii Leedu kui Lätti ekspordikogused 2004. aastal suurenesid (vastavalt 33% ja 15%) oli nende riikides osatähtsus väiksem kui aasta tagasi, kuna eksport Soome suurenes märgatavalt (2004.a 332 tuh liitrit, 2003.a 46,5 tuh liitrit). Soome osakaal nende jookide ekspordis tõusis 3%-lt 2003. aastal kuni 14%-ni 2004. aastal.

Tabel 5

Alkoholsete jookide ekspordi struktuur riigiti 2004 (%)

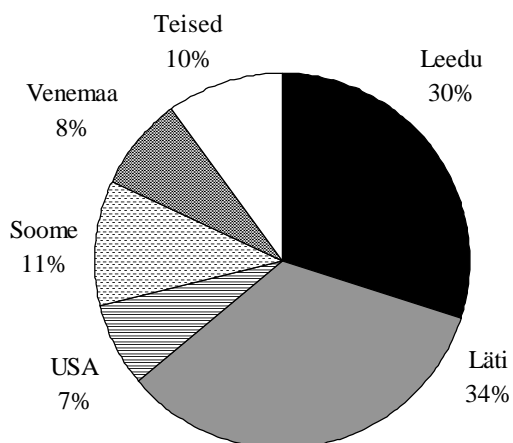
Õlu	Etüülalkohol kangusega üle 80%	Kanged alkohoolsed joogid kangusega kuni 80%	Muud kääritatud joogid
2002-14648 tuh l	2002-1270 tuh l	2002-4369 tuh l	2002-947 tuh l
2003-23547 tuh l	2003-1564 tuh l	2003-5888 tuh l	2003-1580 tuh l
2004-27012,5 tuh l	2004-1903 tuh l	2004-6179 tuh l	2004-2340 tuh l
Läti 58	Läti 98	Läti 29	Leedu 73
Leedu 25	Rootsi 2	Leedu 21	Läti 11
Soome 15		Venemaa 19	Soome 14
Teised 2		Soome 18	Teised 2
		Teised 13	

Allikas: ESA

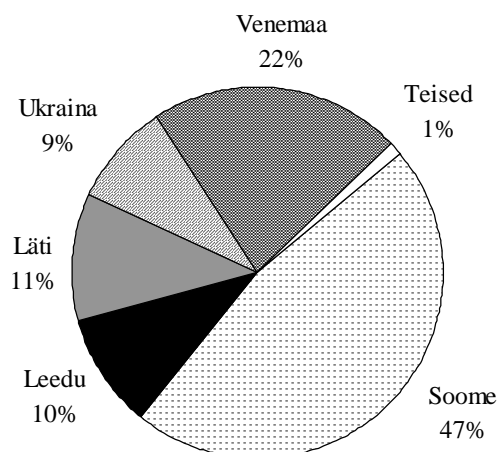
Joonis 3

Viina, likööri ja muude piiritusjookide ekspordistruktuur riigiti 2004.a (%-des)

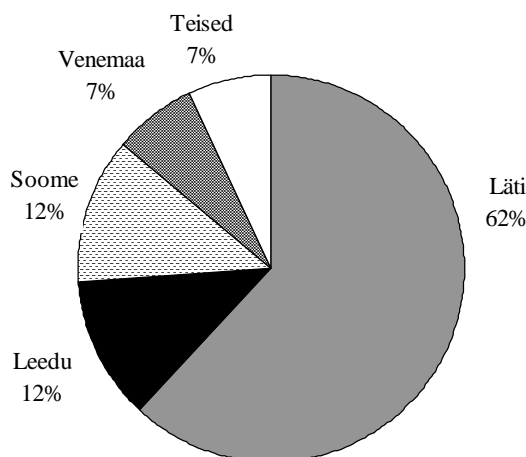
viin 3754 tuh l

liköör 813,5 tuh l

muud piiritusjoogid 692 tuh l

Alkoholsete jookide **impordikäive** suurenes 2004. aastal rohkem kui 3/4 võrra, jõudes 1,25 mld kroonini (2003.a 693,5 mln kr), kusjuures kasv toimus kõikides tootegruppides, välja arvatud piiritus, mille käive vähenes 14%. Teistest jookidest kiiremat kasvu näitasid õlle ja kangete alkoholsete jookide impordikäibed, mis suurenesid vastavalt 2,5 ja 2,2 korda. Suur osa taolises kasvus on Soomest pärit õllel ja viinadel, mille Soome turistid jälle kodumaale tagasi viisid ning sellel, et peale EL-ga liitumist hakkasid laevafirmad alkoholsetid jooke tarnima Eestist. 2003. aastaga võrreldes suurenes oluliselt ka muude kääritatud jookide (+62%), vermuti (+46%) ning viinamarjaveini (+44%) rahaline import. Ka siin võib suure osa impordikasvust esmajärjekorras põhjendada laevafirmade tarnekohtade muutusega ning turistide ostude suurenemisega. Kangete alkoholsete jookide ja õlle impordikäibe kiire kasv suurendas nende jookide osakaalu rahalises impordis vastavalt 6%-punkti ja 7%-punkti 2003. aastaga võrreldes. Impordikäibe struktuuris vähenes viinamarjaveinide osakaal (2004.a 26%; 2003.a 33%), muud kääritatud joogid ja piiritus püsisid enam-vähem eelmise aasta tasemel, hõlmates 10% ja 4% koguimpordist.

2004. aastal ESA andmetel suurenes enamike alkoholsete jookide koguseline import, kuid nii nagu rahaliselt, oli ka koguseliselt piiritus ainsaks tooteks, mille import vähenes 2003. aastaga võrreldes. Vaadeldaval perioodil suurenesid enim (üle 3 korra) kangete (alla 80%) alkoholsete jookide impordikogused. Õlut osteti sisse 85%, viinamarjaveini 40%, vermutit 36% rohkem ning muude kääritatud jookide import kasvas 61% aastatagusega võrreldes. Oluliselt suurenesid siidri sisseostukogused (6 korda), moodustades 35% kääritatud jookide koguimpordist (2003.a 9%).

Kangeid (kuni 80%) alkoholsetid jooke imporditi 2004. aastal 13 393 tuh liitrit (2003.a 4319 tuh liitrit), kusjuures suurenesid kõikide kangete alkoholsete jookide impordikogused, ja seda enim viinal (11 korda). Põhjuseks jällegi alkoholsete jookide ost laevadele ning USA-st tooraineks ostetud suured viinakogused. Viinainpordi kiire kasv muutis kangete alkoholsete jookide impordi struktuuri – viina osakaal suurenes 13%-lt eelneval aastal kuni 47%-ni vaadeldaval perioodil, samas konjakil-brändi, likööride ja viski osakaalud vähenesid, kuigi ka nende jookide impordikogused olid suuremad kui aasta tagasi. Kangete alkoholsete jookide impordistruktuuris osatähtsuseks teiseks oli konjak-brändi, hõlmates 15% nende jookide impordist (2003.a 32%), viski ja likööri osakaalud vähenesid vastavalt 9% ja 4%-ni (2003.a 14% ja 9%), rummi ja džinni osatähtsus püsis enam-vähem eelneva aasta tasemel, kuid ka nende sisseostukogused suurenesid.

2004. aastal oli kangete alkoholsete jookide suurimaks impordimaaks USA, kust toodi sisse 5,0 mln liitrit viina (2003.a 103 l), mis moodustas ligi 80% kogu viinainpordist ja millest valdav osa oli suurtes vaatides ja läks tööstuse tooraineks. Soomest toodud viinakogused suurenesid 13 korda ning moodustasid 9% importviinast (2003.a 7%). 2004. aastal oli Venemaa viina import koguseliselt sama mis aasta tagasi, kuid tema osakaal viina impordis vähenes 61%-lt 2003. aastal 5%-ni vaadeldaval perioodil. Ukrainast osteti möödunud aastal viina 3,5 korda suuremas koguses, kuid osakaal viinainpordis langes vaid 2%-ni (2003.a 7%). Kiirelt kasvas viina import Lätist (2004.a 101,5 tuh l; 2003.a 870 l), hõlmates 2% selle joogi

koguimpordist. Suurenesid ka Rootsist sisseostetud viina kogused, kuid ka Rootsi osakaal viinainpordis langes 5%-punti.

USA järel tähtsuset teiseks kangete alkoholsete jookide Eestisse impordi riigiks tõusis Soome, kelle osakaal nende jookide impordis ulatus 2004. aastal 11%-ni ning kogused suurenesid 3,6 korda eelneva aastaga võrreldes. Oluliselt kolmandaks kangete alkoholsete jookide impordiriigiks oli Saksamaa, sealt toodi valdav osa likööre ja muid piirituse jooke. Prantsusmaa osatähtsus kangete alkoholsete jookide impordis oli väiksem kui aasta tagasi (2004.a 8%; 2003.a 14%), kuid kogused suurenesid. Nii nagu eelmistel aastatel oli Prantsusmaa suurimaks konjaki importijaks, sealt toodi 49% konjaki-brändi kogusest (2003.a 37%). Ligi 3/4 võrra suurenes Lätist imporditud konjaki-brändi kogus ning tema osakaal impordis kasvas 17%-lt eelneval aastal kuni 20%-ni 2004. aastal. Samas vähenesid Moldova ja Bulgaaria impordikogused, vastavalt 40% ja 36%. Suurbritannia, mis 2003. aastal oli Eesti jaoks olulisim kangete alkoholsete jookide impordiriik, langes möödunud aastal neljandale kohale, kuid sealt toodi jätkuvalt suurem osa viskist (56%) ja džinnist (53%).

Väliskaubandusandmed näitavad, et 2004. aastal imporditi suurem osa likööre endiselt Saksamaalt ning nende kogus suurenes 36% 2003. aastaga võrreldes, kuid osatähtsus oli 3%-punkti väiksem samu perioode võrreldes. Suurel määral (3,6 korda) kasvas likööride import Soomest ning nende osakaal likööride koguimpordis suurenes vaadeldaval perioodil 29%-ni (2003.a 13%). Aastaga on oluliselt vähenenud Hollandist sisseostetud likööride kogused (-46%) ning osatähtsus oli 13%-punkti madalam kui eelneval aastal.

Õlle impordis oli endiselt esikohal Soome ning sealt impordikogused kasvasid rohkem kui kaks korda eelneva aastaga võrreldes. Põhjuseks võib pidada laevade tarnekohtade muutust ning turistide poolt kaasaostetava õlle koduste suurenemine peale Eesti liitumist EL-ga. Soome osakaal õlle koguimpordis suurenes 2003. aasta 31%-lt 2004. aastal 39%-ni. Ligi neli korda suurenes mullu ka õlle import Lätist, mille osakaal õlle koguimpordis tõusis 27%-ni (2003.a 13%). Õlle import Leedust suurenes 4,2 korda ning Leedu osatähtsus ulatus 2004. aastal 8%-ni õlle impordimahust. Peale Eesti liitumist EL-ga on Ukrainast õlle import Eestisse vähenenud 1/4 võrra ning Ukraina osakaal õlle impordis kahanes 2004. aastal 12%-ni (2003.a 30%). Seevastu õlle import Venemaalt suurenes vaatlusalusel perioodil 9%, kuid teistest riikidest väiksema kasvu tõttu langes Venemaa osakaal õlle impordis 5%-ni (2003.a 9%).

Suurem osa **piirituse** impordist on jagunenud kolme riigi vahel. 34% importpiiritusest toodi Soomest, kuid Soome piirituse impordikogused ja Soome osatähtsus piirituse koguimpordis vähenesid poole võrra. Osatähtsuset teiseks piirituse impordiriigiks oli Saksamaa, hõlmates 26% antud toote impordist, kusjuures 2003. aastal Saksamaalt piiritust ei imporditud. Suurenesid Prantsusmaalt sisseostetavad piirituse kogused (+87%) ning riigi osatähtsus piirituse koguimpordis oli 23%. USA-st imporditi piiritust koguseliselt 24% vähem kui 2003. aastal ning USA osakaal langes 14%-ni (2003.a 17%).

Tabel 6

Alkoholsete jookide koguselise impordi struktuur riigiti 2004 aastal, (%)

Õlu		Viinamarjavein		Vermut	
2002-10398 tuh l		2002-7100 tuh l		2002-437 tuh l	
2003-15804 tuh l		2003-7587 tuh l		2003-365 tuh l	
2004-29189 tuh l		2004-10647 tuh l		2004-496 tuh l	
Soome	39	Hispaania	13	Itaalia	41
Läti	27	Saksamaa	13	Holland	23
Ukraina	12	Prantsusmaa	11	Saksamaa	12
Leedu	8	Tšiili	10	Taani	6
Venemaa	5	Itaalia	6	Hispaania	6
Saksamaa	3	Läti	6	Teised	12
Teised	6	Rumeenia	5		
		Teised	36		

Etüülalkohol kangusega üle 80%		Kanged alkohoolsed joogid kangusega kuni 80%		Muud kääritatud joogid	
2002-4254 tuh l		2002-3761 tuh l		2002-8040 tuh l	
2003-5678 tuh l		2003-4319 tuh l		2003-6029 tuh l	
2004-5136 tuh l		2004-13393 tuh l		2004-9707 tuh l	
Soome	34	USA	37	Soome	63
Saksamaa	26	Soome	11	Leedu	8
Prantsusmaa	23	Saksamaa	10	Belgia	6
USA	14	Prantsusmaa	8	Saksamaa	6
Teised	3	Suurbritannia	7	Rootsi	5
		Läti	6	Bulgaaria	3
		Itaalia	5	Teised	9
		Teised	16		

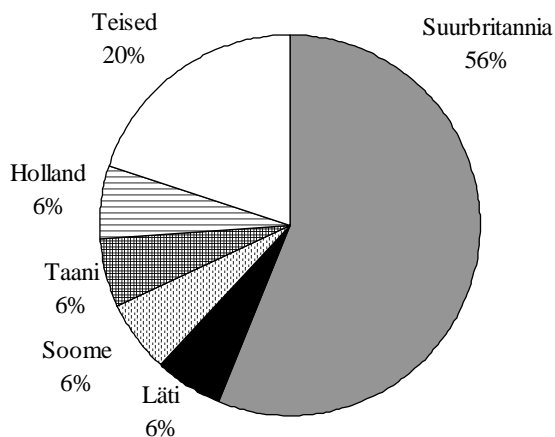
Allikas: ESA

2004. aastal kasvas **muude kääritatud jookide** import 61% aastatagusega võrreldes, kusjuures siidri import suurenes koguni 6 korda. Suurem osa (63%) nende jookide impordist tuli endiselt Soomest (2003.a 53%). Varasemast oluliselt rohkem toodi kääritatud jooke Leedust, ja Saksamaalt ning nende riikide osatähtsus kogu grupi impordis suurenes. Belgiast sisseveetud kogused olid küll suuremad, kuid tema osakaal 2004. aastal langes 6%-ni (2003.a 8%). Enim vähenes Bulgaaria osakaal antud grupi impordis, mis hõlmas vaid 3% muude kääritatud jookide impordist ning oli 7%-punkti väiksem kui eelneval aastal.

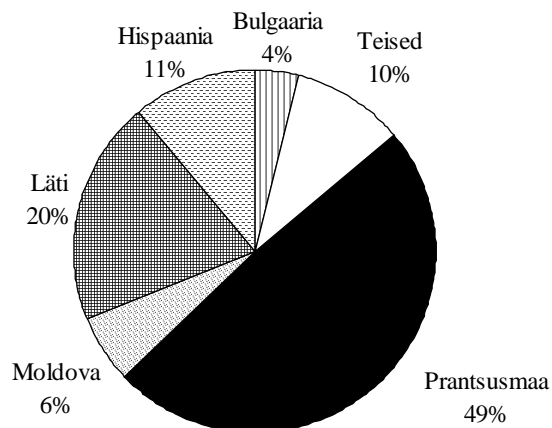
2004. aastal imporditi **viinamarjaveine** Eestisse 39 riigist. Hispaania oli jätkuvalt olulisim veini impordiriik (13% veiniimpordist). 2004. aastal suurenesid oluliselt Saksamaalt sisseveetava veini kogused ning Saksamaa osakaal veini impordis võrdsustus Hispaaniaga (2004.a 13%). Veini import Prantsusmaalt kasvas aeglasemalt, mistõttu riigi osatähtsus langes 11%-ni (2003.a 14%). Tšiili püsis veini impordiriikide seas neljandal kohal, kusjuures sealt toodi veine 69% rohkem kui aasta tagasi ja riigi osakaal kasvas 10%-ni (2003.a 8%). Seevastu

Kangete alkoholsete jookide impordistruktuur riigiti 2004 (%-des)

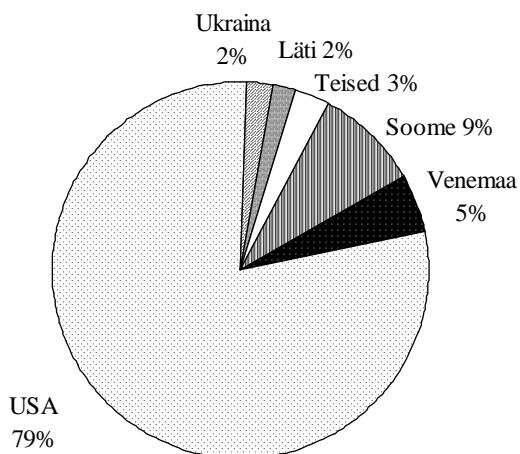
viski 1174 tuh l

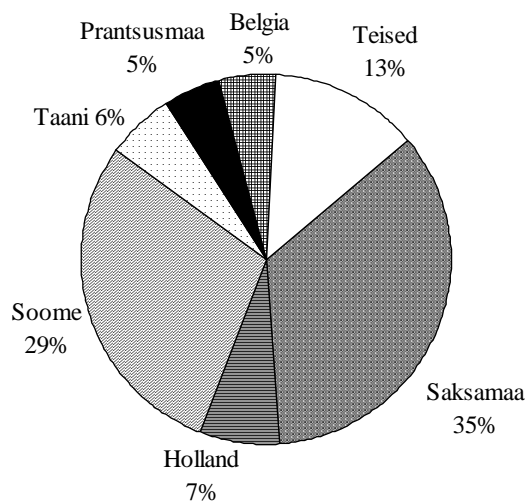
konjak-brändi 2007 tuh l

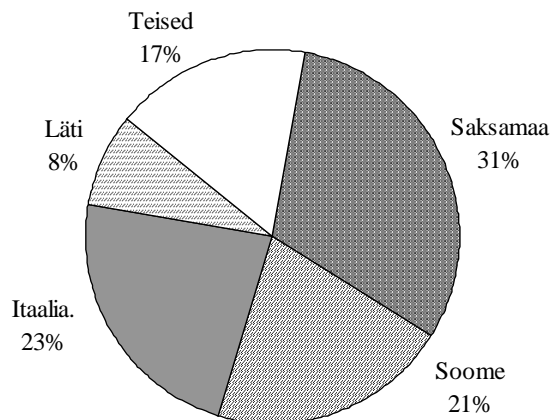
viin 6222 tuh l

liköör 592 tuh l

muud piiritusjogid 2695,5 tuh

Itaalia ja Rumeenia veinide osatähtsus vähenes vastavalt 5%-punkti ja 2%-punkti aastatagusega võrreldes.

Vermuti impordis püsis esikohal Itaalia, kust osteti sisse 41% imporditud vermuti kogusest (2003.a 59%). Holland oli osatähtsusest teiseks riigiks (23%), kelle osakaal oli 3%-punkti väiksem kui aasta tagasi. 2003. aastaga võrreldes osteti vermutit rohkem Saksamaalt, Taanist ja Hispaaniast.

TARBIMINE

Alkohoolsete jookide **jaekäive** kehtivates hindades oli ESA andmetel 2004. aasta IV kvartalis 811 mln krooni ning terve aasta käive ulatus 3,0 mld kroonini, mis on 2003. aastaga võrreldes 16% suurem (2003.a 2,6 mld kr). Eeltoodud andmed näitavad, et käibekasvu tempo oli 2004. aastal peaaegu 2 korda kiirem kui eelneval aastal ning üheks selle põhjuseks on ostude märkimisväärne suurenemine, kuna alkohoolsete jookide tarbijahinnaindeks 2004. aastal langes 2,3% eelneva aastaga võrreldes. Alkohoolsete jookide jaekäibe kasvu põhjuseks võib tuua eelkõige oluliselt suurenenud turistide poolt kaasaostetud alkoholi koguseid kui ka suurenenud turistide arvu tõttu toitlustusasutustes müüdud alkohoolsete jookide suuremaid müügimahtusid.

Bilansimeetodil arvatud alkohoolsete jookide müük siseturul 2004. aastal ühe elaniku kohta suurenes kõigis tootegruppides, erandiks olid vaid veinid ja šampanja, mille müügimahud püsisid enam-vähem 2003. aasta tasemel. Vaadeldaval aastal müüdi ühe elaniku kohta 15,2 liitrit (2003.a 11,2 liitrit) kangeid alkohoolseid jooke, kusjuures nende jookide müügistruktuur on muutunud. Müügis ühe elaniku kohta vähenes viina osakaal (2004.a 69%; 2003.a 74%) ning suurenes konjaki-brändi ja likööride osakaal, moodustades vastavalt 14% (2003.a 12%) ja 8% (2003.a 5%). Õlut müüdi Eestis eelmisel aastal ühe elaniku kohta 82,8 liitrit, mida on 17% rohkem kui aasta tagasi. Teiste jookidega võrreldes suurenes oluliselt lahjade alkohoolsete jookide populaarsus ning nende jookide müük ühe elaniku kohta kasvas aastaga 69% (2004.a 18,9 liitrit; 2003.a 11,2 liitrit el. kohta). Õlut ja lahjasid alkohoolseid jooke ostsid ka Soome väliskülastajad 2004. aastal Eestist kaasa suurtes kogustes.

2004. aastal müüdi Eestis ESA andmetel 13,4 liitrit legaalset absoluutalkoholi ühe elaniku kohta ehk 16,0 liitrit ühe täiskasvanud (alates 15-eluaastast) elaniku kohta. Kui nendest kogustest maha võtta turistide ostud, mis 2004. aastal olid varasemast oluliselt suuremad ning olid absoluutalkoholis kokku 2,95 liitrit ühe elaniku kohta ehk 3,55 liitrit ühe täiskasvanud elaniku kohta, siis müüdi vaadeldaval aastal Eestis legaalselt 10,45 liitrit absoluutalkoholi ühe elaniku kohta ehk 12,45 liitrit ühe täiskasvanud elaniku kohta. Seda võib lugeda Eesti elanike legaalseks alkoholi tarbimiseks. Kuid andmete puudumisel pole sellest võimalik maha võtta turistide alkoholi tarbimist Eesti toitlustusasutustes ja juurde lisada eestimaalaste alkoholi tarbimist välisriikides. Arvestades ka illegaalse alkoholi tarbimist, ulatus absoluutalkoholi

tarbimine 2004. aastal 11,31 liitrini ühe elaniku kohta ehk 13,47 liitrini ühe täiskasvanud elaniku kohta (ilma turistide poolt kaasa ostetud alkoholita), mis on vastavalt 3,7% ja 2,8% rohkem kui aasta tagasi. Eesti elanike alkoholsete jookide tarbimine suurenes eelkõige lahjade alkoholsete jookide arvel, kuna nende tarbimine kasvas aastaga rohkem kui poole võrra. Kangete alkoholsete jookide tarbimine suurenes vähem (ligi 1/4), õlut tarbiti 9% rohkem ning veinide tarbimine mõnevõrra vähenes.

Tabel 7

Alkoholsete jookide müük Eestis*
(ühe elaniku kohta aastas, sh kõik turistide ostud, liitrites)

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Kanged alkoholised joogid	7,3	8,5	5,12	6,6	8,1	10,07	11,2	15,2
sealhulgas**:								
viin	5,1	5,6	3,3	4,4	6,0	7,5	8,3	10,5
konjak	0,4	0,85	0,8	0,8	0,9	1,3	1,3	2,1
viski	0,6	0,85	0,3	0,5	0,3	0,4	0,4	0,6
liköör	0,7	0,6	0,25	0,4	0,6	0,6	0,6	1,2
muud	0,5	0,6	0,45	0,5	0,3	0,3	0,6	0,8
Veinid ja šampanja	4,88	7,29	6,41	6,9	6,5	7,5	7,9	7,8
Õlu	40,3	45,6	57,4	59,9	63,6	72,25	70,8	82,8
Lahjad alkoholised karastusjoogid	...	4,26	7,19	8,5	8,7	10,74	11,2	18,9

* Arvutatud bilansimeetodil (müük = tootmine + import - eksport)

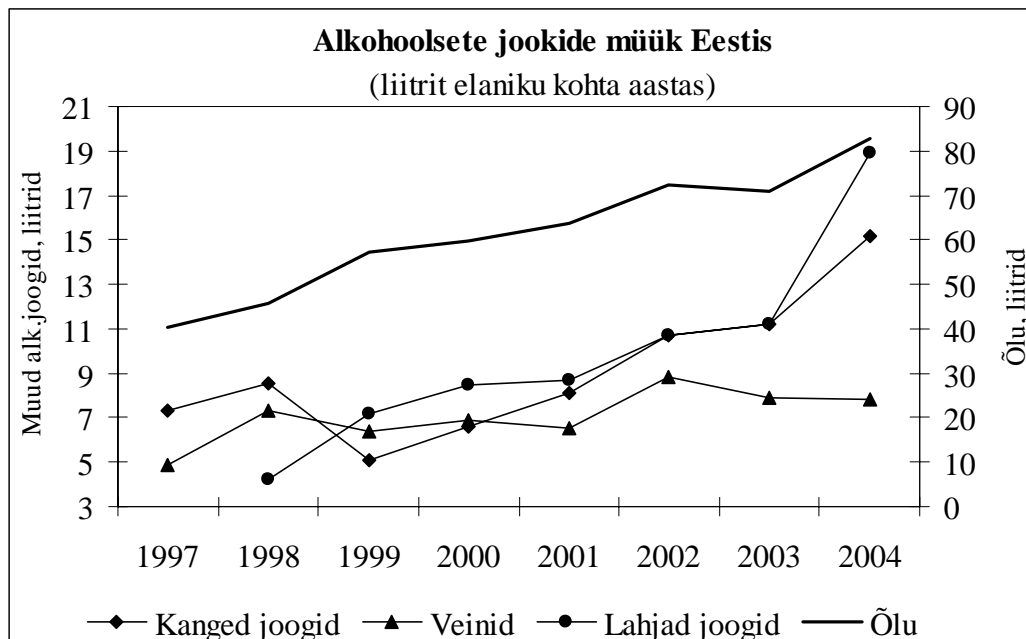
** Kangete struktuur on arvutatud ESA leibkonnauuringute alkoholiostude struktuuri alusel

Tabel 8

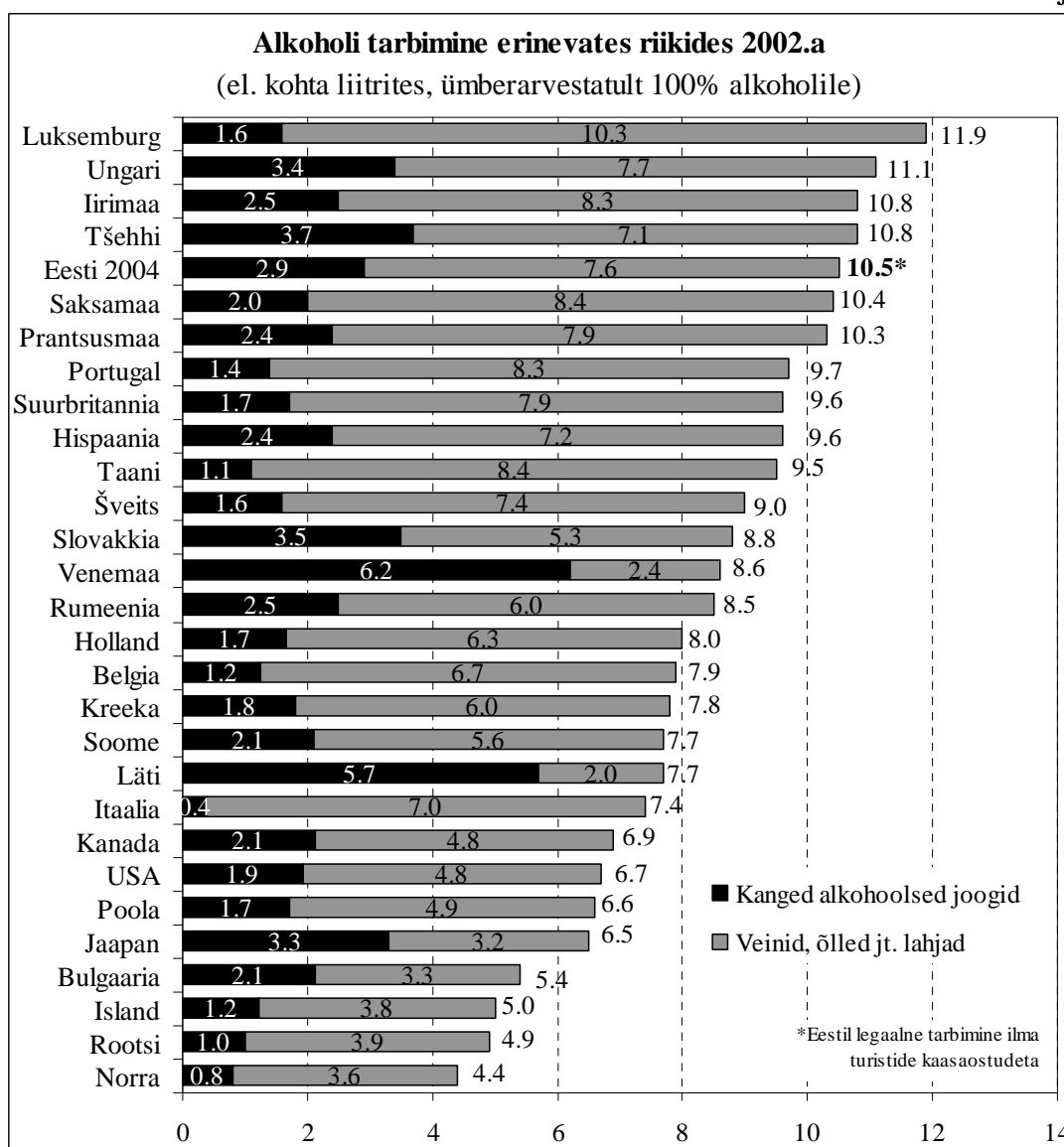
Alkoholsete jookide müük Eestis
(ühe elaniku kohta aastas, va turistide kaasaostud, liitrites)

	2003	2004
Kanged alkoholised joogid	9,8	12,3
sealhulgas		
viin	7,3	8,2
konjak/viski	1,6	2,5
liköör	0,3	0,8
Veinid ja šampanja	7,0	6,5
Õlu	64,8	70,9
Lahjad alkoholised karastusjoogid	11,0	17,1

Joonis 5

Joonis 6

HINNAD SISETURUL

2004. aastal olid madalama hinnaklassi **viinad** keskmiselt 1-1.50 krooni 0,5-liitrise klaaspudeli kohta kallimad kui 2003. aastal. Keskmise ja kõrgema hinnaklassi viinad olid möödunud aastal varasemast odavamad, mistõttu vahe keskmise ja madalama hinnaklassi viinade vahel on vähenenud. Tallinnas viinade hinnad 2004. aastal võrreldes 2003. aastaga oluliselt ei

Tabel 9

Eesti alkoholsete jookide keskmised jaehinnad kauplustes veebruar 2004 – veebruar 2005
(0,5-liitrise klaaspudeli hind kroonides koos käibemaksuga)

	Veebruar 2004	Mai 2004	August 2004	November 2004	Veebruar 2005	Muutus veebr.2005/ veebr.2004, %
Eestis keskmiselt						
Viinad (maitsestatamata)						
Madalam hinnaklass	54.67	55.02	55.83	55.20	53.39	-2,3
Keskmine hinnaklass	65.89	66.18	65.61	66.15	64.93	-1,5
Kõrgem hinnaklass ¹	157.11	144.96	145.97	145.97	143.53	-8,6
Liköörid						
Marjaliköörid	50.05	49.97	50.27	49.53	51.04	2,0
Kanged liköörid	91.74	90.96	92.04	90.26	92.10	0,4
Kreemliköörid	75.09	75.00	76.42	75.58	75.53	0,6
Džinnid	70.84	70.33	70.14	71.13	71.93	1,5
Õlled						
Lahja õlu <6%	9.30	9.43	9.84	9.61	8.75	-5,9
Kange õlu >6%	8.12	9.14	8.94	9.14	9.15	12,7
Siidrid²	28.88	28.43	29.45	29.38	30.48	5,5
Marjaveinid	27.04	26.67	28.65	29.66	28.55	5,6
Tallinnas keskmiselt						
Viinad (maitsestatamata)						
Madalam hinnaklass	53.10	54.25	55.42	54.08	52.40	-1,3
Keskmine hinnaklass	66.80	67.05	66.36	66.46	66.07	-1,1
Kõrgem hinnaklass ¹	147.30	147.30	147.30	147.30	145.97	-0,9
Liköörid						
Marjaliköörid	49.43	49.61	49.93	48.81	50.40	2,0
Kanged liköörid	88.80	91.30	92.63	88.63	92.63	4,3
Kreemliköörid	73.37	75.86	77.48	75.74	76.52	4,3
Džinnid	70.83	71.40	73.40	72.40	73.07	3,2
Õlled						
Lahja õlu <6%	9.21	9.28	9.63	9.57	9.03	-2,0
Kange õlu >6%	8.17	9.30	8.99	9.00	8.93	9,3
Siidrid²	28.82	27.05	28.90	29.06	30.27	5,0
Marjaveinid	26.72	27.76	29.57	30.73	29.96	12,1

¹ 0,7-liitrine klaaspudel; ² 1,5-liitrine plastpudel

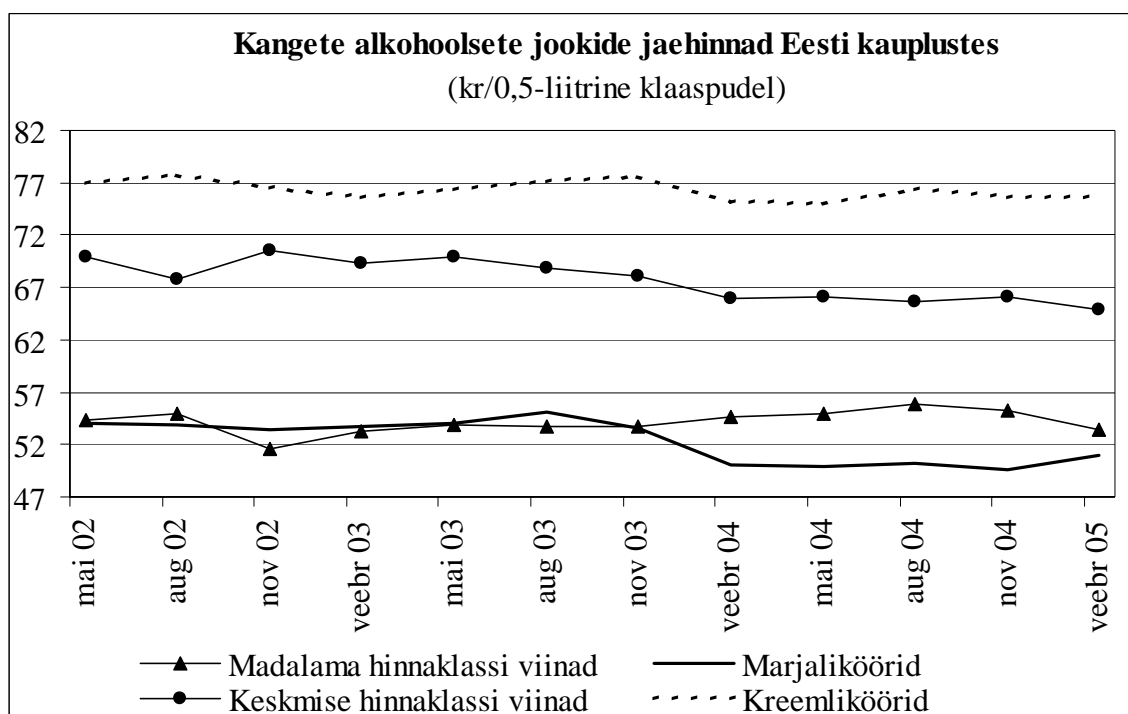
Allikas: EKI

muutunud ning need olid madalamad kui Eestis keskmiselt. 2005. aasta alguses olid viinade hinnad nii Eestis keskmiselt kui ka Tallinnas madalamad kui aasta tagasi (tabel 9).

Marjalikööride hinnad langesid 2004. aastal Eestis keskmiselt 4-5 krooni 0,5-liitrise pudeli kohta, eriti (3-8 kr/0,5 l) langesid Remedia marjalikööride jaehinnad, Liviko marjalikööride hinnalangus jäi 1-3 kr/0,5 l piiresse. Tallinnas olid marjaliköörid alla krooni odavamad kui Eestis keskmiselt, kuid marjalikööride hinnalangus Tallinnas oli suurem kui mujal Eestis (6-8.40 kr/0,5 l). **Kanged liköör**id olid Eestis möödunud aastal 3-5 kr/0,5 l odavamad kui aasta tagasi, Tallinnas 4-8 kr/0,5 l odavamad. Kanged liköörid olid suvel Tallinnas kallimad kui mujal Eestis, talvel aga odavamad. Hinda aitas suvekuudel tõsta turistide suurenenud huvi Eesti alkoholitoodete, sh Vana Tallinna likööri vastu. **Kreemliköör**ide hinnalangus oli mullu kuni 2 krooni 0,5-liitrise pudeli kohta võrreldes aastatagusega. Tallinnas ja mujal Eestis müüakse kreemlikööre enam-vähem sama hinnaga. 2005. aasta veebruaris olid likööride hinnad kauplustes veidi kõrgemad kui aasta tagasi.

Ka **džinnid** olid 2004. aastal nii Eestis keskmiselt kui Tallinnas odavamad kui 2003. aastal.

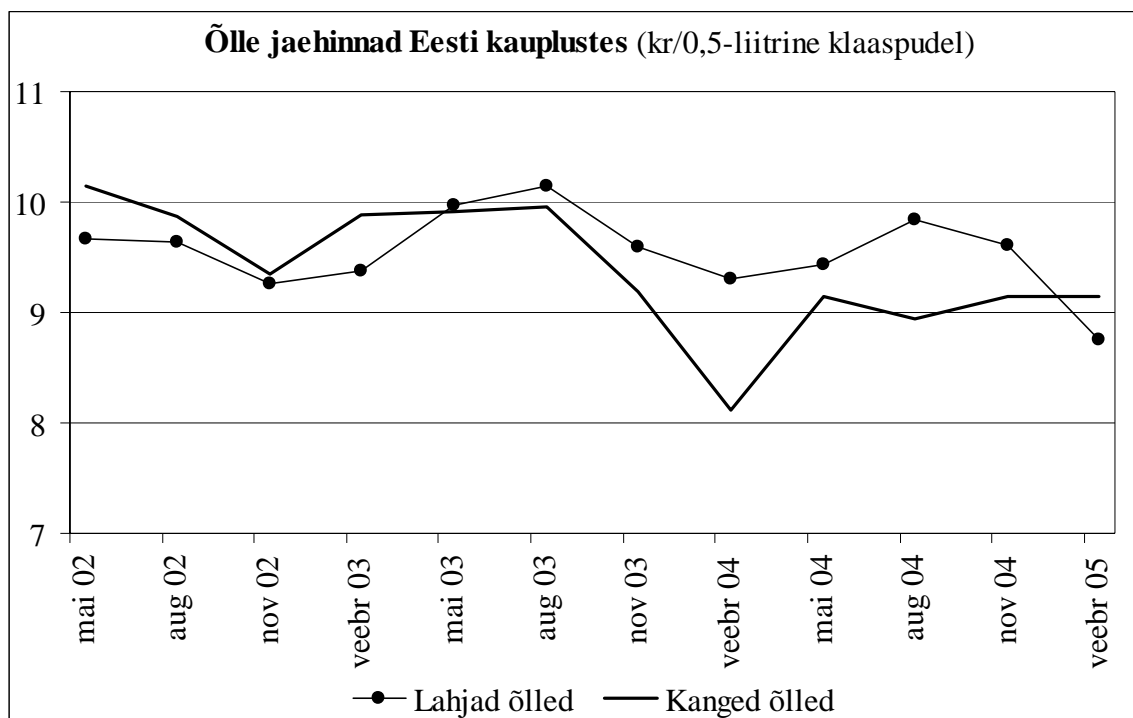
Joonis 7

Lahjad õlled olid möödunud aasta suvekuudel keskmiselt 30-50 senti 0,5-liitrise klaaspudeli kohta odavamad kui aasta tagasi, talvel oli hind 2003. aasta tasemel. **Kanged õlled** odavnesid mullu lahjadest isegi rohkem. Tallinna ja muu Eesti õllehinnad olid enam-vähem samal tasemel. 2005. aasta alguses olid lahjad õlled ligi 6% odavamad ja kanged ligi 13% kallimad kui aasta tagasi.

Siidri hinnad on alates augustist pidevalt tõusnud ning 2005. aasta veebruaris maksis 1,5-liitrisel plastpudelil siider kauplustes keskmiselt 5,5% enam kui aasta tagasi. Ka **marjaveinide** hinnad hakkasid 2004. aasta augustist tõusma ning olid 2005. aasta veebruariks 5,6% kõrgemad aastatagusest.

Joonis 8

Eesti Konjunktuuriinstituudi rahvusvahelised hinnavaatlused näitasid, et **õlle** hind Tallinnas on endiselt kõrgem kui teistes Balti riikides, Varssavis ja Prahas, kuid madalam Põhja-maadega ja Amsterdamiga võrreldes. Populaarsemate õllebrändide hinnad Tallinna supermarketites 2004. aasta jooksul langesid, 2005. aasta märtsis jäid detsembri tasemele. Teistes vaatlusesse kaasatud EL riikides olid õlle hinnad 2004. aastal kõikuvad. Helsingis, kus kehtivad monopolettvõtte Alko hinnakirjad, püsisid õlle hinnad 2004. aasta jooksul stabiilsed. Tallinnas püsisid populaarsemate **viinabrändide** hinnad supermarketites 2004. aastal stabiilsena, vaid septembris oli viin odavam. Riias, Varssavis ja Prahas oli viin supermarketites teisel poolaastal odavam kui esimesel. Vilniuses, Helsingis, Stockholmis ja Berliinis olid viina hinnad aasta alguses üsna stabiilsed, aasta lõpus tõusid. Tallinnas on populaarsemad viinabrandid kallimad kui Riias ja Vilniuses, enam-vähem samal tasemel Varssavi ja Praha hindadega ning oluliselt odavamad kui vanades EL liikmesriikides.

Õlle ja viina hinnad Euroopa pealinnade supermarketites 2004–2005
(kuu esimese nädala seisud, kr)

Pealinn	Õlu hele, 4,3-4,7%, 0,5 l				Viin 38-40%, 0,7-0,75 l			
	märts 2004	juuni 2004	sept 2004	dets 2004	märts 2004	juuni 2004	sept 2004	dets 2004
Tallinn	9.77	9.63	9.63	9.57	86.95	86.95	81.30	86.95
Riia	5.59	5.87	7.52	6.10	69.62	69.62	53.10	52.91
Vilnius	7.64	7.88	9.02	8.56	76.99	76.99	76.99	78.03
Varssavi	6,65	6.50	7.36	8.52	100.67	100.67	80.09	91.77
Praha	4.05	3.88	4.51	4.22	88.12	88.12	73.99	84.82
Helsingi	24.83	24.98	24.98	24.98	199.65	199.65	192.45	231.57
Amsterdam	17.37	16.59	15.33	15.96	234.54	234.54	234.54	234.70
Stockholm	16.80	16.98	16.81	17.21	329.22	329.22	332.83	340.68
Berliin	8.76	9.23	9.23	9.23	112.03	112.03	114.53	116.72

Allikas: EKI

KOKKUVÕTE

Andmete analüüs näitas, et 2004. aastal kasvas Eestis enamike alkoholsete jookide **toodangu maht**, erandiks oli siider, mille tootmine püsis 2003. aasta tasemel. Alkoholsete jookide **väliskaubanduse** bilanss oli endiselt negatiivne, kuid ekspordi kasvutempo (+115%) oli impordi omast kiirem (+80%). Samas tuleb 2004. aasta väliskaubandusandmetesse suhtuda ettevaatlikkusega, sest osa ekspordi ja impordikasvudest on tingitud statistika meetoodika muutustest. Peale 1. maid toimusid muutused ka Eesti siseturul, sest peale Eesti liitumist Euroopa Liiduga hakkasid laevad ostma valdava osa oma alkoholist Eestist ning Eesti alkoholitootjad importisid aktiivsemalt nii alkoholitooteid kui toorainet ning olid aktiivsemad allhanke tellijad teistest riikidest. See tingis ka suurema osa alkoholsete jookide ekspordi- ja impordikoguste märkimisväärse kasvu. Kõikide alkoholsete jookide eksport suurenes ning koguseliselt oli jätkuvalt esikohal õlu. Impordis vähenesid vaid piirituse sisseostetavad kogused, kuid suurenes toormeks ostetud viina import. Teiste alkoholsete jookide impordikogused suurenesid, kusjuures kiirem kasv toimus kangete alkoholsete jookide (eelkõige viina) ja õlle impordis. Alkoholsete jookide **jaekäive** suurenes 2004. aastal 16% eelneva aastaga võrreldes. Nii kiiret kasvu põhjustasid suurel määral turistide ostud nii Eestist kaasaostetud alkoholsete jookide näol kui ka Eestis kohapeal tarbitud alkoholi näol. Eestimaalaste alkoholsete jookide **tarbimine** 2004. aastal hinnanguliselt ei suurenenud, vähenes ka salaalkoholi turumaht. Alkoholsete jookide hinnad 2004. aastal üldiselt langesid, tõusid vaid üksikute tootegruppide (nt odavama hinnaklassi viinade ja siidri) keskmised jaehinnad.